

Gemeente Maastricht
T.a.v. mevr. A. Vermeulen
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

Uw kenmerk	Ons kenmerk	2018/04671	GGD-locatie	Heerlen
Uw brief van	Datum	7-12-2018	Telefoonnr.	088-8805070
Onderwerp	Bijlage(n)	Milieuozonering	Behandelaar	Mw. S. van Buggenum

Geachte mevrouw Vermeulen,

De gemeente Maastricht heeft de GGD Zuid Limburg, unit Medische Milieukunde, gevraagd om te beschrijven wat de gezondheidseffecten zijn van het invoeren van een milieuzone.

Milieuzone

Door het invoeren van een milieuzone worden verouderde dieselloze voertuigen geweerd en vervangen door schonere voertuigen. Het belangrijkste effect hiervan binnen de zone is dat de verkeersemisseries afnemen. Minder uitstoot door het verkeer leidt tot lagere concentraties en zorgt daardoor voor verbetering van de luchtkwaliteit binnen de milieuzone. Inwoners worden vervolgens aan lagere concentraties verontreinigende stoffen blootgesteld. Een positief bijeffect is dat voertuigeigenaren gestimuleerd worden een schoner voertuig aan te schaffen en daarmee ook buiten de zone een lagere uitstoot veroorzaken (*uitstralingseffect*). Ten gevolge van omrijdend verkeer kunnen buiten de milieuzone lokaal de verkeersemisseries toenemen (*omrijdeffect*).

Milieuzone Maastricht

Tussen 2020 en 2030 worden stapsgewijs de eisen voor dieselloze voertuigen, van zowel personen-, bestel- als vrachtverkeer, die in de milieuzone toegelaten zijn, aangescherpt. Het einddoel in 2030 is een *Zero Emission* voor alle voertuigen.

Seksuele Gezondheid, Infectieziekten en Milieu

GGD Zuid Limburg

De volgende zichtjaren en toelatingseisen zijn hierbij aangehouden:

- ✚ Vanaf 2020 wordt alleen bestel- en personenverkeer toegelaten vanaf Euro 4 (groene zone), evenals vrachtverkeer vanaf Euro IV.
- ✚ Vanaf 2022 wordt alleen vrachtverkeer vanaf Euro VI (blauwe zone) toegelaten. Voor bestel- en personenverkeer gelden dan nog de eisen conform de groene zone.
- ✚ Vanaf 2025 wordt alleen bestel- en personenverkeer vanaf Euro 5 (blauwe zone) toegelaten, voor vrachtverkeer gaat een Zero Emissie zone gelden.
- ✚ Vanaf 2030 wordt Zero Emissie zone ingevoerd voor alle verkeer.

Luchtkwaliteit en gezondheid

Luchtverontreiniging bestaat uit een complex mengsel van allerlei gassen en deeltjes in lucht. Niet al deze stoffen zijn te meten en ze zijn ook niet allemaal even schadelijk. Maar het *mengsel* is bewezen schadelijk voor de gezondheid. Blootstelling aan (verkeersgerelateerde) luchtverontreiniging kan nadelige gezondheidseffecten veroorzaken. Het gaat vooral om:

- ✚ Het ontstaan en verergeren van luchtwegklachten (hoesten, piepen, kortademigheid);
- ✚ Het ontstaan en verergeren van aandoeningen van hart en bloedvaten;
- ✚ Verkorting van de levensduur.

Luchtverontreiniging levert een aanzienlijke bijdrage aan de ziektelast (vroegtijdige sterfte en verloren gezonde levensjaren samen) in Nederland. Naar schatting is 4,5% van de ziektelast in Nederland toe te schrijven aan de huidige luchtkwaliteit. Na roken (13%) behoort luchtverontreiniging daarmee tot één van de belangrijkste risicofactoren voor ziekte, in dezelfde orde van grootte als overgewicht (5%) en weinig lichamelijke activiteit (3-4%).

Iedereen die langdurig is blootgesteld aan luchtverontreiniging loopt een risico op gezondheidseffecten. Een aantal groepen is extra kwetsbaar. Deze groepen worden de hooggevoeligen genoemd, denk aan ouderen, kinderen, en mensen met aandoeningen aan hart, bloedvaten of luchtwegen.

Algemeen wordt aangenomen dat er geen niveau is waaronder geen gezondheidseffecten zullen optreden (drempelwaarde). Elke verbetering van de luchtkwaliteit levert daarmee gezondheidswinst op ('hoe schoner, hoe gezonder'). Voor het verbeteren van de luchtkwaliteit zijn zowel lokale, regionale, nationale als internationale maatregelen nodig. Bronmaatregelen beperken de uitstoot, zoals de Europese emissienormen voor motorvoertuigen, de Euronormen. Ook lokaal kunnen verkeersgerelateerde bronmaatregelen worden getroffen, zoals een milieuzone, snelheidsverlaging op autosnelwegen in stedelijk gebied, en het stimuleren van fiets/OV-gebruik. Beperking van het autoverkeer (via bijvoorbeeld beprijzing of hoge parkeertarieven) is een voorbeeld van een volumemaatregel die leidt tot minder uitstoot. Het nemen van bron- en volumemaatregelen heeft als voordeel dat dit zowel de uitstoot als de blootstelling verlaagt.

Seksuele Gezondheid, Infectieziekten en Milieu

GGD Zuid Limburg

Postbus 33. 6400 AA Heerlen

T 088 880 5000. F 088 880 5001. info@ggdzl.nl . www.ggdzl.nl

Gezondheidswinst milieuzone

Door het invoeren van een milieuzone verbetert de luchtkwaliteit. Dit is een extra verbetering, bovenop de autonome verbetering die optreedt wanneer er geen milieuzone wordt ingevoerd. Wanneer de luchtkwaliteit verbetert heeft dit de volgende gezondheidsvoordelen:

Levensduurverlenging bij langjarige blootstelling
Minder post-neonatale sterfte
Minder kinderen met bronchitisklachten
Vermindering van het jaarlijks aantal nieuwe gevallen van chronische bronchitis bij volwassenen
Vermindering aantal vroegtijdige doden
Vermindering aantal ziekenhuisspoedopnames voor hart/vaatklachten
Vermindering aantal ziekenhuisspoedopnames voor luchtwegklachten
Minder werkverzuim (dagen)
Minder aantal dagen met klachten bij kinderen met astma
Minder dagen met beperkte lichamelijke activiteit (dit is inclusief werkverzuim, ziekenhuisspoedopnames, dagen met klachten)
Minder geboortes met laag geboortegewicht (<2500 g)
Minder longkanker sterfte

Royal Haskoning DHV heeft berekend¹ dat door het invoeren van een milieuzone de jaargemiddelde concentraties NO₂ in de milieuzone afnemen met gemiddeld 0,1 µg/m³ (in 2020) en maximaal 3,1 µg/m³ (in 2030). Met de Rekentool² heeft de GGD vervolgens de gezondheidswinst doorgerekend. Door het invoeren van de milieuzone stijgt de levensduur voor iedere inwoner (van 30 jaar en ouder) in de milieuzone met maximaal 7 dagen. Voor de andere gezondheidsindicatoren is de populatie-omvang in de milieuzone onvoldoende groot (vuistregel vanaf 50.000 inwoners) om zinvolle berekeningen mogelijk te maken over de omvang van het effect. De totale gezondheidswinst, voor inwoners van alle leeftijden, wordt naast verlenging van de levensduur ook bepaald door het verminderen van de ziektelast (met name minder klachten van luchtwegen en hart- en bloedvaten) en meer productiviteit. Met andere woorden: niet alleen leven mensen langer, maar ook het aantal gezonde levensjaren neemt toe.

Advies GGD: 'Hoe schoner, hoe gezonder'

De uitstoot neemt af ten gevolge van bron- en volumemaatregelen. Omdat de blootstelling daarmee ook afneemt, komt dit de gezondheid ten goede en zijn bron- en volumemaatregelen, zoals een milieuzone, altijd een goede keus.

¹ Onderzoek Milieuzone Maastricht. Effecten luchtkwaliteit, geluidhinder en uitstoot CO₂, d.d. 26 november 2018 (concept rapport)

² Kwantificeren van de gezondheidsschade door luchtverontreiniging voor GGD-en. GGD-RIVM, 30-11-2016

Seksuele Gezondheid, Infectieziekten en Milieu

GGD Zuid Limburg

Postbus 33. 6400 AA Heerlen

T 088 880 5000. F 088 880 5001. info@ggdzl.nl . www.ggdzl.nl

Door het uitstralings- en omrijdeffect van de milieuzone zijn er buiten de milieuzone een aantal wegen waar de luchtkwaliteit verslechtert¹. Op andere wegen buiten de zone verbetert de luchtkwaliteit of blijft gelijk. De GGD adviseert de gemeente om, voor de wegen waar de luchtkwaliteit verslechtert, na te gaan in hoeverre met aanvullende (verkeers)maatregelen de blootstelling van met name gevoelige groepen (kinderen, ouderen, zieken) verlaagd kan worden en om op deze wegen geen nieuwe gevoelige locaties te realiseren.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.
Als u na het lezen van deze informatie nog vragen heeft, dan kunt u contact opnemen met ondergetekende.

Gezondheidkundige informatie uit deze brief en bijbehorende rapportage mag niet zonder toestemming van of overleg met de GGD Zuid Limburg worden gebruikt in welke vorm van communicatie dan ook.

Met vriendelijke groet,

Drs. Sandra van Buggenum, Milieugezondheidkundige
Unit Medische Milieukunde
Telefoon: 088-8805185
Email: Sandra.vanbuggenum@ggdzl.nl
Bereikbaar op dinsdag, donderdag en vrijdag

Heeft u een vraag, opmerkingen of suggesties voor onze dienstverlening, of wilt u meer informatie over de GGD, zie onze website www.ggdzl.nl

Seksuele Gezondheid, Infectieziekten en Milieu

GGD Zuid Limburg

Postbus 33. 6400 AA Heerlen

T 088 880 5000. F 088 880 5001. info@ggdzl.nl . www.ggdzl.nl

**Medische Milieukunde GGD Zuid Limburg:
vraagbaak en deskundig advies**

Onze omgeving is van invloed op onze gezondheid. Verontreiniging van bodem, water en lucht, geluidshinder, stankoverlast, vocht en schimmels in woningen, de eikenprocessierups en gevaarlijke stoffen zoals asbest zijn voorbeelden uit onze omgeving waar mensen ziek van kunnen worden.

De unit Medische Milieukunde van de GGD Zuid Limburg wil voorkomen dat mensen gezondheidsrisico lopen of gezondheidsklachten krijgen door hun omgeving. Wij zijn een team van onafhankelijke, ervaren deskundigen dat klaar staat voor burgers, gemeenten, scholen, woningbouwverenigingen en organisaties. Heeft u vragen, maakt u zich zorgen, ondervindt u hinder of wilt u een betrouwbaar advies, dan kunt u bij ons terecht.

De GGD Zuid Limburg is onderdeel van een landelijk netwerk van GGD'en; voor onze adviezen maken we gebruik van landelijk vastgestelde richtlijnen Medische Milieukunde. Daarnaast kunnen we gebruik maken van de kennis en kunde van het centrum Gezondheid en Milieu van het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu).

Vaak kunnen we vragen meteen beantwoorden, maar we gaan ook ter plaatse kijken om de situatie goed te beoordelen. Vervolgens geven we advies over wat er gedaan kan worden om de situatie te verbeteren. Adviezen geven we meestal gevraagd, maar soms ook ongevraagd, omdat wij de gezondheid en de leefomgeving van de Zuid-Limburgse bevolking actief in de gaten houden en veel kennis in huis hebben.

De unit Medische Milieukunde is tijdens kantooruren bereikbaar via 088 - 8805070 of via milieu@ggdzl.nl.

Meer informatie over de GGD Zuid Limburg vindt u op onze website www.ggdzl.nl.

Seksuele Gezondheid, Infectieziekten en Milieu

GGD Zuid Limburg

Postbus 33. 6400 AA Heerlen

T 088 880 5000. F 088 880 5001. info@ggdzl.nl . www.ggdzl.nl